# הבמה של רותם

מאגר טקסטים לכיתה ז׳ · סיפור קצר · גרסה: רגיל

## מהדורה למורה – מפתח תשובות

המהדורה למורה מופיעה בעמוד הראשון. דפי התלמיד מתחילים בעמוד הבא. בשאלות פתוחות – תשובה לדוגמה ומחוון; כל תשובה מנומקת מהטקסט מתקבלת.

### חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

**תשובה 1:** *מה כתבה המחנכת בתעודה של רותם בכיתה ו׳?* – "תלמידה חכמה, מומלץ להשתתף יותר."

2. מה ביקשה המדריכה מרותם אחרי המפגש הראשון? [איתור מידע]

א) לשחק את הספינה
ב) לדבר חזק יותר
ג) לעזוב את החוג
**ד) לכתוב את קטע הפתיחה בהצגה**

**תשובה 2:** לכתוב את קטע הפתיחה של ההצגה, כי היא "מקשיבה טוב".

**תשובה 3:** *על מה כתבה רותם?* – על ילדה שגרה במגדלור ושומרת על האור בשביל ספינות שהיא לעולם לא רואה.

### חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

**תשובה 4:** *מה מלמד המשפט "הרגישה שמישהו מצביע עליה בכיתה ריקה" על רגשותיה של רותם?* – שהמשפט בתעודה גרם לה להרגיש חשופה, אשמה ובודדה, כאילו כולם רואים את ה"חיסרון" שלה.

5. מה הסבירה רותם לשירי: למה לא פחדה כשדיברה בשם הדמות? [הבנה ופרשנות]

א) כי למדה את הטקסט בעל פה רק בבית
ב) כי שינתה את הקול
ג) כי האולם היה ריק
**ד) כי זו לא היא שמדברת אלא שומרת המגדלור, שאין לה ממה לפחד**

**תשובה 5:** כי הדמות מאפשרת לה "להסתתר" מאחוריה; שומרת המגדלור אמיצה, ולה אין ממה לפחד.

**תשובה 6:** *שירי שואלת: "ומה אם אין מה לתקן?". מה אפשר להסיק מהסיפור כולו על השאלה הזו?* – שהשקט של רותם אינו פגם אלא תכונה (הקשבה, כתיבה); כשמצאה מקום שמתאים לה, היא פרחה – לא "תוקנה", אלא נמצאה.

**תשובה 7:** *השוו בין שני רגעי השקט בסיפור: הצחקוק במפגש הראשון והשקט שאחרי הקראת הקטע. מה ההבדל?* – במפגש הראשון – שקט מביך וצחוק עליה, שהשפיל אותה; אחרי ההקראה – שקט של הקשבה והערכה, שנתן לה כוח (ובו נזכרה לפני העלייה לבמה).

## חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

**תשובה 8:** *האם לדעתכם נכון שהורים ירשמו ילד לחוג "כדי שיתגבר" על משהו, בלי לשאול אותו? נמקו והסתמכו על פרט מהסיפור.* – תשובה פתוחה. מחוון: עמדה + נימוק + פרט (הכעס של רותם בהתחלה מול התוצאה בסוף).

**תשובה 9:** *כתבו את קטע הפתיחה של ההצגה שרותם כתבה – מונולוג של שומרת המגדלור (8–10 שורות).* – משימת כתיבה. מחוון: גוף ראשון, דימויים של אור/חושך/ים, התאמה לרוח הסיפור.

מחוון לשאלות עמדה (חלק ג׳): עמדה ברורה – 2 נק׳ · נימוק הגיוני – 3 נק׳ · הוכחה/דוגמה מהטקסט – 3 נק׳ · לשון ומבנה – 2 נק׳.

# דף התלמיד

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

*לפניכם סיפור קצר על נערה ביישנית שמצטרפת לחוג דרמה. קראו אותו ושימו לב לרגעים שבהם משהו בה משתנה.*

**א** רותם הייתה הילדה שיודעת את התשובה ולא מצביעה. בכל שיעור היא לחשה לעצמה את התשובה הנכונה, ואז שמעה מישהו אחר אומר אותה בקול – ומקבל את המחמאה. בתעודה של כיתה ו׳ כתבה המחנכת: "תלמידה חכמה, מומלץ להשתתף יותר." רותם קראה את המשפט הזה עשר פעמים, ובכל פעם הרגישה שמישהו מצביע עליה בכיתה ריקה.

**ב** בתחילת כיתה ז׳ אמא שלה רשמה אותה לחוג דרמה. "בלי לשאול אותי", אמרה רותם לחברה הכי טובה שלה, שירי. "היא חושבת שזה יתקן אותי." שירי הרימה גבה: "ומה אם אין מה לתקן?"

**ג** **המפגש הראשון**

במפגש הראשון עמדו כולם במעגל, והמדריכה, מיכל, ביקשה שכל אחד יגיד את השם שלו ויעשה תנועה. נער אחד קפץ, נערה אחרת עשתה קידה. כשהגיע תורה של רותם, היא אמרה את השם בקול כל כך שקט שמיכל ביקשה שתחזור. היא חזרה, עוד יותר בשקט. מישהו צחקק. רותם רצתה שהרצפה תבלע אותה.

**ד** אחרי המפגש מיכל ניגשה אליה. רותם הייתה בטוחה שעכשיו תגיד לה "את צריכה לדבר חזק יותר". במקום זה, מיכל שאלה: "את אוהבת לכתוב?". רותם הנהנה בהפתעה. "יופי", אמרה מיכל. "אני צריכה מישהי שתכתוב את הקטע של הפתיחה בהצגה. מישהי שמקשיבה טוב."

**ה** **הכתיבה**

שבוע שלם רותם כתבה. היא כתבה על ילדה שגרה בתוך מגדלור, ששומרת על האור בשביל ספינות שהיא לעולם לא רואה. כשהקריאה את הקטע לקבוצה – מהדף, בלי להרים עיניים – היה שקט ארוך. ואז נער אחד, זה שקפץ במפגש הראשון, אמר: "אני רוצה לשחק את הספינה." וכולם צחקו, הפעם לא עליה, אלא איתה.

**ו** **הדמות**

בשבועות הבאים קרה משהו מוזר. מיכל ביקשה מרותם לקרוא את התפקיד של שומרת המגדלור בחזרות, "רק עד שנמצא מישהי". רותם הסכימה, כי זה היה הטקסט שלה, והיא ידעה בדיוק איך הוא צריך להישמע. מסתבר שכשהיא אמרה מילים של דמות אחרת, היא לא פחדה. "זו לא אני שמדברת", הסבירה לשירי. "זו שומרת המגדלור. ולה אין ממה לפחד, היא כבר שמרה על האור בסערות הכי גדולות."

**ז** אף אחד לא חיפש מישהי אחרת לתפקיד.

**ח** **הערב**

בערב ההצגה, האולם היה מלא. רותם עמדה מאחורי הווילון, והלב שלה דפק כמו תוף. היא נזכרה בתעודה, במשפט שקראה עשר פעמים. ואז היא נזכרה במשהו אחר: בשקט הארוך אחרי שהקריאה את הקטע לראשונה. השקט של אנשים שמקשיבים.

**ט** היא יצאה לבמה. הקול שלה היה צלול, לא רם במיוחד, אבל ברור. בשורה הראשונה ישבה אמא שלה, והיא בכתה. בשורה השלישית ישבה המחנכת מכיתה ו׳.

א למחרת, בשיעור לשון, המורה שאלה שאלה קשה. רותם ידעה את התשובה. היא חיכתה רגע, נשמה, והרימה יד.

### 📖 מילון מילים

| מילה | פירוש |
|---|---|
| **ביישנית** | מי שמתביישת ומתקשה לדבר מול אחרים |
| **להצביע** | להרים יד בכיתה כדי לדבר |
| **הרימה גבה** | הראתה הפתעה או ספק בפנים |
| **קידה** | תנועה של הורדת הראש והגוף לפני קהל |

## ✏️ שאלות

**🔎 איתור מידע**
התשובה כתובה במפורש בטקסט – מאתרים אותה.

**🧩 הבנה והסקה**
התשובה לא כתובה במפורש – מחברים רמזים ומסיקים.

**💭 חושבים ומרגישים**
מביעים עמדה ומנמקים לפי הטקסט ולפי מה שאנחנו חושבים.

לפני כל תשובה שאלו את עצמכם: **מה כבר נתון בשאלה? מה נשאר לי לברר?** סמנו את מילות ההוראה (ציינו, הסבירו, השוו, נמקו).

### חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

1. מה כתבה המחנכת בתעודה של רותם בכיתה ו׳? [איתור מידע]

2. מה ביקשה המדריכה מרותם אחרי המפגש הראשון? [איתור מידע]

א) לשחק את הספינה
ב) לדבר חזק יותר
ג) לעזוב את החוג
ד) לכתוב את קטע הפתיחה בהצגה

3. על מה כתבה רותם? [איתור מידע]

## חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

4. מה מלמד המשפט "הרגישה שמישהו מצביע עליה בכיתה ריקה" על רגשותיה של רותם? [הבנה ופרשנות]

5. מה הסבירה רותם לשירי: למה לא פחדה כשדיברה בשם הדמות? [הבנה ופרשנות]

א) כי למדה את הטקסט בעל פה רק בבית

ב) כי שינתה את הקול

ג) כי האולם היה ריק

ד) כי זו לא היא שמדברת אלא שומרת המגדלור, שאין לה ממה לפחד

6. שירי שואלת: "ומה אם אין מה לתקן?". מה אפשר להסיק מהסיפור כולו על השאלה הזו? [הסקת מסקנות]

7. השוו בין שני רגעי השקט בסיפור: הצחקוק במפגש הראשון והשקט שאחרי הקראת הקטע. מה ההבדל? [השוואה]

## חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהשטח).

8. האם לדעתכם נכון שהורים ירשמו ילד לחוג "כדי שיתגבר" על משהו, בלי לשאול אותו? נמקו והסתמכו על פרט מהסיפור. [הבעת עמדה]

| | |
|---|---|
| **העמדה שלי** | |
| **הנימוק** | |
| **הוכחה / דוגמה** | |

9. כתבו את קטע הפתיחה של ההצגה שרותם כתבה – מונולוג של שומרת המגדלור (8–10 שורות). [משימת כתיבה]

**🎟️ כרטיס יציאה**

דבר אחד חדש שלמדתי מהטקסט: _____

שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בעבודה על הטקסט? ☹️ 😐 🙂 😀